

KESKKONNAMINISTEERIUM

LIFE keskkonnaprojektid veevaldkonna näitel

Olav Ojala

Keskkonnaministeerium / veosakonna nõunik / LIFE NCP

7.09.2021

Kuhu kadus traditsiooniline keskkonnafookus?

LIFE on EL-i keskkonna- ja kliimameetmete programm

LIFE toetab EL-i roheline kokkuleppe eesmärkide saavutamist oma kahe valdkonna ja nelja alaprogrammi kaudu:

KESKKOND

- Loodus ja elurikkus
- Ringmajandus ja elukvaliteet

KLIIMAMEETMED

- Kliimamuutuste leevendamine ja kohanemine
- Üleminek puhtale energiale

- ringmajandusele ülemineku toetamine;
- ELi loodusvarade, sealhulgas **õhu, pinnase ja vee kvaliteedi kaitsmine ja parandamine**

EL-i prioriteedid keskkonnakaitstes

- ressursside tarbimise vähendamine ja säästvate, ringlevate, mürgivabade, energiatõhusate ja kliimamuutuste suhtes vastupanuvõimelisele majandusele ülemineku hõlbustamine
- ringsüsteemide arendamine kooskõlas uue ringmajanduse tegevuskavaga, mis peegeldab keskendumist kestlikele toodetele, materjali- ja energiamahukatele sektoritele ning ringmajanduse ärimudelitele väärtuse säilitamiseks
- jäätmetekke vähendamine kooskõlas jäätmete raamdirektiivi [2019/1004](#)⁴ ja ohtlike jäätmete vähendamisega, võttes arvesse ELi kohustust [Baseli konventsiooni](#)⁵ alusel
- jäätmekäitluse parandamine seoses jäätmete kogumise ja ladustamisega, taaskasutamise võimaluste ja kasutuselt kõrvaldamisega, sealhulgas saartel, kus jäätmekäitlusel on konkreetsed väljakutsed
- saasteainete heitkoguste vähendamine õhus ja puhta õhu tagamine ELi kodanikele kooskõlas liidu õigusaktide ja nullsaaste tegevuskava eesmärkidega

EL-i prioriteetidid keskkonnakaitstes

- ELi veekogumite hea seisundi saavutamine ja säilitamine
- inimestele ja teistele liikidele piisavas koguses puhta pinnavee ja põhjavee tagamine, sealhulgas veekasutuse tõhususe suurendamisega
- ohtlike kemikaalide tootmise, kasutamise ja heitkoguste vähendamine ning inimeste ja keskkonna kokkupuute vähendamine nende kemikaalidega
- ohutute ja kestliku disainiga ainete, materjalide ja toodete väljatöötamise, turustamise ja kasutuselevõtu edendamine
- kahjuliku müratasemega kokkupuute vähendamine
- ELi pinnase kvaliteedi kaitsmine, pinnase halvenemise vältimine pinnast säästvate tegevuste ja maa majandamisega, **saastunud pinnase tervendamine ning vee kvaliteedi parandamise suutlikkuse suurendamine nitraadilekke vähendamise kaudu** ning heitkoguste vähendamine süsiniku säilitamise kaudu.

Abikõlblikud tegevused veevaldkonnas

Veekvaliteedi parandamine

- toitainete ja orgaaniliste saasteainete ohjamine
- vesikonna- või valgalaspetsiifiliste saasteainete koormuse vähendamine

Üleujutuse- ja põuariskide vähendamine

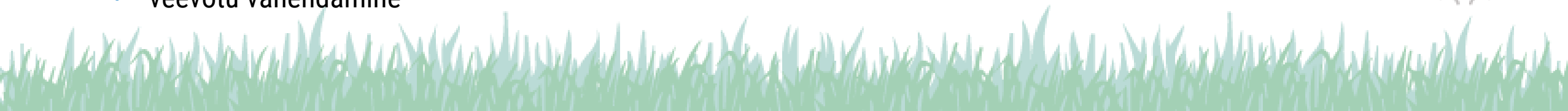
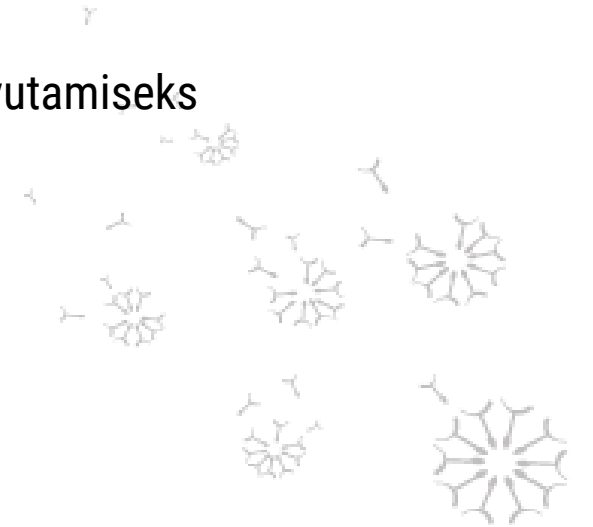
- looduslähedaste süsteemide rajamine (veekogude looduslikkuse taastamine, SUDS)
- innovaatiliste ennetus- ja kaitsemeetmete väljatöötamine ja juurutamine
- innovaatiliste riskihindamis ja –juhtimisviiside arendamine

Hüdromorfoloogilise koormuse vähendamine

- VMK vastavad meetmed veekogumi hea ökoloogilise seisundi või hea potentsiaali saavutamiseks
- setete kandumise/akumuleerumise ohjamine
- ökoloogilise vooluhulga tagamine
- rändetõkete eemaldamine/lahendamine

Vee säästmisvõtete juurutamine

- tehnoloogiate arendamine veekulu vähendamiseks
- vee kordus- ja taaskasutustehnoloogiate arendamine
- veevõtu vähendamine

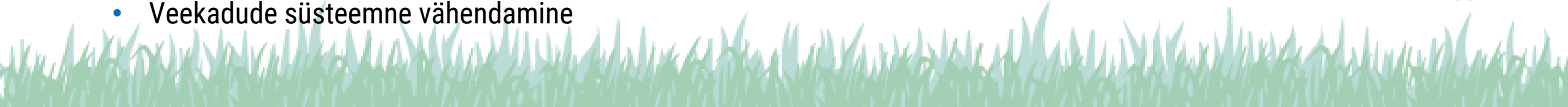
Abikõlblikud tegevused veevaldkonnas

Merekeskkonda ja rannikuvett mõjutava inimtegevuse muutmine kestlikumaks

- Allveemüra vähendamine
- Merepõhja häiringute vähendamine
- Süvamere kaevanduste keskkonnamõju vähendamine
- Kalapüügist tuleneva koormuse vähendamine
- Põllumajanduse ja/või navigatsiooni mõju vähendamine (toitained, orgaanilised ained)
- Setete ja saasteainete akumulereumise vähendamine (eelis ennetamisel, mitte puhastamisel)

Veeteenuste arendamine

- Joogivee- ja reoveepuhastuse innovaatilised lahendused
 - Protsessi muutmine ressursitõhusamaks
 - Saasteainete sisalduse vähendamine
 - Reovee täiendav töötlemine taaskasutuse võimaldamiseks
- innovaatiliste veevarustuslahenduste juurutamine kooskõlas EL joogiveedirektiiviga
- innovaatiliste reovee kogumislahenduste juurutamine kooskõlas EL asulareovee puhastamise direktiiviga
- Alternatiivsete veeressursside kasutuselevõtt / vee taaskasutus (miinimumnõuded põllumajanduses EL 2020/741)
- Veekadude süsteemne vähendamine

Asjakohasus ja innovaativsus

Asjakohasust hinnatakse 0-20 p

- Kuidas panustab LIFE programmi eesmärkidesse ja konkreetse alamprogrammi eesmärkidesse?
- Mil määral kattub prioriteetse teemaga?
- Sekkumise üldine loogika
- Lisaväärtus ja sünergiad asjakohaste keskkonna- ja kliimaeesmärkide kontekstis

KATSEPROJEKTID

- kasutatakse **tehnikat või meetodit**, mida **ei ole varem mujal kasutatud või katsetatud**
- **parimate tavadega** võrreldes potentsiaalsed **keskkonnaga seotud eelised**
- saab hiljem sarnastes olukordades **laiemalt rakendada**

NÄDISPROJEKTID

- **meetmed, meetodikaid või käsitused**, mis on projekti konkreetses kontekstis, näiteks geograafilises, ökoloogilises, sotsiaalmajanduslikus kontekstis, **uued või tundmatud**
- **mida võiks** sarnastes olukordades **kasutada mujalgi**

KESKKONNAMINISTEERIUM

Aitäh!

Olav Ojala

olav.ojala@envir.ee